

Džeinara Kaunaitė
Daiva Kubilienė
Edita Sabalionytė
Gintarė Tautkevičienė
Aušra Vaškevičienė

Paieškos duomenų bazėse *EBSCO Publishing* ir *Springer LINK* vadovas

**Kaunas
2003**

UDK 004.7

Pa71

Džeinara Kaunaitė, Daiva Kubilienė, Edita Sabalionytė,
Gintarė Tautkevičienė, Aušra Vaškevičienė

Paieškos duomenų bazėse *EBSCO Publishing* ir *Springer LINK*
vadovas. – Kaunas: „Smaltijos“ leidykla, 2003. - 96 psl.
ISBN 9955-551-14-3

Leidiny s skirtas bibliotekoms, prenumeruojančioms ar besiruošiančioms
prenumeruoti duomenų bazes bei skaitytojams, atliekantiems paiešką
duomenų bazėse *EBSCO Publishing* ir *Springer LINK*. Leidinį remia
Atviros visuomenės instituto *eIFL Direct* programa.

© Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija, 2003

© Džeinara Kaunaitė, *Klaipėdos universiteto biblioteka*, 2003

© Daiva Kubilienė, *Lietuvos technikos biblioteka*, 2003

© Edita Sabalionytė, *Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, 2003

© Gintarė Tautkevičienė, *Kauno technologijos universiteto biblioteka*, 2003

© Aušra Vaškevičienė, *Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka*, 2003

Atsakingoji redaktorė Aušra Vaškevičienė

Maketuotojas Igoris Korolkovas

Viršelio autorius Igoris Korolkovas

„Smaltijos“ leidykla, UAB. Donelaičio g. 62-204, LT-3000 Kaunas
Tel. (8-37) 42 54 02, el. p. office@smaltija.lt, puslapis internete
<http://www.slknygos.lt/>

Užsakymo Nr. 3-123

Spausdino spaustuvė „MORKŪNAS ir ko“

Turinys

Pratarmė	5
1 skyrius. Paieška duomenų bazėje <i>EBSCO Publishing</i>	7
1.1. Susipažinkime su kompanija <i>EBSCO Publishing</i>	9
1.2. Vartotojų prieiga ir duomenų bazės pasirinkimas	10
1.3. <i>EBSCO Publishing</i> duomenų bazės	13
1.4. Naršymas <i>EBSCO Publishing</i> svetainėje	17
1.5. Užklauskos formulavimas	18
1.6. Pagrindinė paieška <i>Basic Search</i>	25
1.7. Išplėsta paieška <i>Advanced Search</i>	27
1.8. Naršymas rezultatų sąrašė	28
1.9. Rezultatų peržiūra ir pasirinkimas	29
1.10. Dokumentų vertimas į kitas kalbas	31
1.11. Dokumentų pateikimo formatai ir reikiama programinė įranga	35
1.12. Dokumentų spausdinimas, išsaugojimas ir siuntimas elektroniniu paštu	36
1.13. Paieška pagal leidinį	43
1.14. Paieška pagal temą	45
1.15. Kompanijų paieška duomenų bazėje <i>Company Profile</i>	46
1.16. Paieška atvaizdų kolekcijoje <i>Images Collection</i>	48
1.17. Darbo pabaiga.....	50
2 skyrius. Duomenų bazės <i>EBSCO Publishing</i> administravimas	51
2.1. Kaip tapti <i>EBSCO Publishing</i> prenumeratoriumi	53
2.2. <i>EBSCO Publishing</i> administravimo sistema <i>EBSCOadmin</i>	54
2.3. Vartotojų grupių kūrimas	56
2.4. Prieigos prie duomenų bazės būdai ir jų parinkimas	60
2.5. <i>EBSCO Publishing</i> naudojimo statistika	66
3 skyrius. Paieška duomenų bazėje <i>Springer LINK</i>	71
3.1. Susipažinkime su kompanija <i>Springer LINK</i>	72
3.2. Paieška pagal žurnalą	74
3.3. Paprasta paieška	76
3.4. Ekspertinė paieška	76
3.5. Bibliografinė paieška <i>LINK Bibliographic Search</i>	76
3.6. Komandinė paieška <i>LINK Command Line Search</i>	79
3.7. Paieškos klausimo formulavimas	80
3.8. Rezultatų pateikimas ir spausdinimas	81

3.9. Paieškos rezultatų tikslinimas	82
3.10. Paieška <i>Springer LINK</i> svetainėje <i>LINK Site Search</i>	83
3.11. Kryžminė paieška <i>PubMed/Medline</i>	84
3.12. <i>LINK Arlet</i> paslauga	84
3.13. Skaitmeninio objekto identifikatoriai	84
4 skyrius. Duomenų bazių paieška internete	87
1 priedas. Duomenų bazę <i>EBSCO Publishing</i> prenumeruojančių bibliotekų sąrašas (2003 m.)	95
2 priedas. Duomenų bazę <i>Springer LINK</i> prenumeruojančių bibliotekų sąrašas (2002 – 2004 m.)	96

3 skyrius.

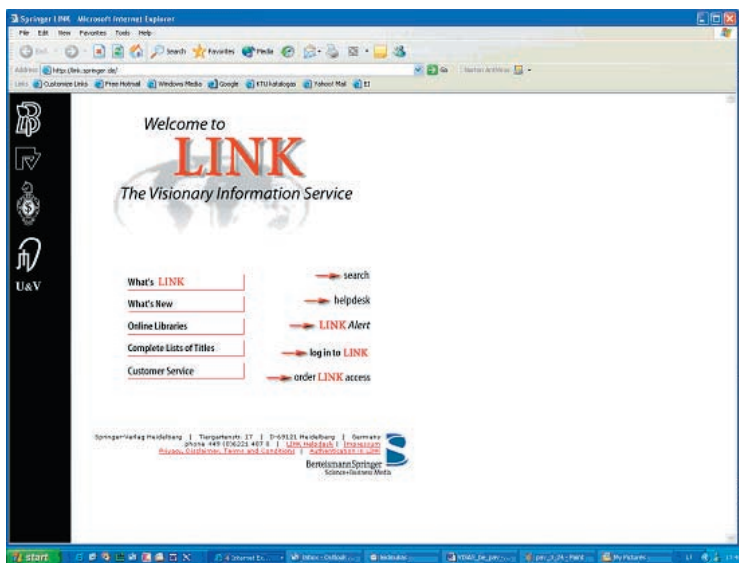
LINK

**Paieška duomenų bazėje
*Springer LINK***

3.1. Susipažinkime su kompanija *Springer LINK*

Springer LINK – tai informacijos tarnyba, kurios tikslas – pateikti *Springer* leidyklos mokslinius žurnalus ir kitus leidinius pasauliniuose kompiuterių tinkluose. Visa informacija pateikiama taip vadinamose virtualiose bibliotekose: chemijos, inžinerijos, teisės, medicinos, kompiuterių, aplinkotyros, biologijos, fizikos ir astronomijos, ekonomikos, geologijos, matematikos mokslų. 1996 metais susikūrusi tarnyba šiandien jau turi dvi veidrodines stotis Vokietijoje (<http://link.springer.de/>) bei JAV (<http://link.springer-ny.com/>).

Duomenų bazės kūrėjai kruopščiai ruošia kiekvieną naują leidinį. Žurnalas ar leidinys (knygos, konferencijų medžiaga) yra aprašomas, pateikiama informacija apie leidėją ir autorius. Informacijos paieška žurnaluose bei žurnalų turiniai yra laisvai prieinami ir neprenumeruojantiems šios duomenų bazės. Bazę prenumeruojančių Lietuvos bibliotekų (žr. 2 priedą) skaitytojai gali skaityti tik elektroninių žurnalų visus straipsnius (žr. http://www.lnb.lt/catalogs/prenumeruojami_zurnalai.html) ir tik iš bibliotekoje registruotų kompiuterių (<http://link.springer.de/>).

3.1. pav.

Springer LINK
svetainė

Naujiems žurnalams patekus į duomenų bazę, yra sukuriama HTML puslapiai su jų turiniais ir referatais bei automatiškai atnaujinama reikšminių žodžių rodyklė (į ją patenka visi straipsnio žodžiai). Patys straipsniai

dažniausiai pateikiami tik PDF formatu. Tačiau daugėja straipsnių, sukurtų interpretaciniu HTM formatu ir LaTeX (matematinuose ir inžineriniuose žurnaluose). Kai kurie straipsniai turi daugialypės terpės elementų: garso bei vaizdo įrašų, pvz., aiškinančių molekulės struktūrą. Visi galimi *Springer LINK* straipsnių formatai pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Galimi Springer LINK straipsnių formatai

Failo plėtinys	Reikiama programinė įranga informacijai skaityti
.pdf	Pdf Viewer (Adobe Acrobat Reader)
.ps	Postscript Viewer (Ghostview)
.qt, .mov	Quicktime Player
.mpg	MPEG Player (InterVU)
.pdb, .xyz	Chemical Structure Viewer (RasMol)
.tex	TeX Viewer (IBM techexplorer)
.wrl	VRML Player (CosmoPlayer)
.html	MS Internet Explorer

Springer LINK siūlo paieškos įrankius tiek atsitiktiniams, tiek profesionaliems vartotojams. Priklausomai nuo turimų žinių ir įgūdžių, galite pasirinkti įvairius paieškos būdus: paprastą arba eksperto paiešką, kuri dar skirstoma į bibliografinę, komandinę, paiešką visateksčiuose dokumentuose ar paiešką pagal skaitmeninio objekto identifikatorių *DOI* (apie *DOI* žr. 3.13. skyrių), galite naršyti leidinių sąrašą pagal reikiamą žurnalą, ieškoti informacijos visoje *Springer LINK* svetainėje. Todėl pirmiausiai susipažinsime su galimais paieškos būdais, po to patarsime, kaip geriausiai formuluoti užklausą bei kopijuoti rastus straipsnius.

3.2. pav

Springer LINK paslaugos: čia galite pasirinkti reikiamą paieškos būdą

3.2. Paieška pagal žurnalą

Pati paprasčiausia reikiamo straipsnio paieška – naršymas pagal žurnalą arba pagal reikiamą temą. Norint surasti pageidaujamą žurnalą, reikia pasirinkti nuorodas:

Complete Lists of Titles

arba

Online Libraries

Complete List of Titles visi žurnalai pateikiami abėcėline tvarka. *Online Libraries* pateikiami žurnalai suskirstyti į 11 virtualių bibliotekų: chemijos, inžinerijos, teisės, medicinos, kompiuterių, aplinkotyros, biologijos, fizikos ir astronomijos, ekonomikos, geologijos, matematikos mokslų. Prie žurnalų esantys ženkleliai informuoja, kokią informaciją galite rasti.

Ženklelių reikšmės:

- - Prieinami spausdinti žurnalai;
- - Prieinami spausdinti žurnalai ir elektroninės žurnalų versijos;
- - Prieinami elektroniniai žurnalai;
- - Prieinami referatai;
- - Prieinami papildomi elektroniniai priedai;
- - Prieinami *Online First* straipsniai (t.y. elektroninės versijos pasirodo anksčiau už spausdintas);
- - Visiems laisvai prieinamas elektroninio žurnalo numeris. Šia paslauga siekiama supažindinti vartotoją su žurnalo turiniu. Pastaruoju metu vis daugiau žurnalų siūlo šią galimybę;
- - Specialūs leidiniai.

Pilkas mygtukas reiškia, kad žurnalas yra rengiamas ir šiuo metu neprieinamas. Jeigu žurnalo pavadinimas nepabrauktas, tai reiškia, kad prieigos prie žurnalo per *Springer LINK* nėra.

Pasirinkę nuorodą į žurnalo pavadinimą, patenkate į žurnalo svetainę, kurioje pateikiami elektroniniai žurnalai, suskirstyti pagal metus ir numerius. Įvairių žurnalų archyvas pateikiamas nuo skirtingų metų (pvz., nuo 1994 m.).

Pasirinkę konkretų žurnalo numerį, pateksite į žurnalo turinį. Čia pateikiami straipsnių referatai ir (ar) visi tekstai. Žurnalų sąrašą, prie kurio jūsų institucija turi elektroninę prieigą (t.y. jūsų institucija yra registruotas vartotojas), rasite naudodami nuorodą *LINK Subscription List*.

3.3. Paprasta paieška

Pasirinkus paprastą paiešką *LINK Search* (3.3. pav.), galėsite atlikti straipsnių paiešką pagal reikšminius žodžius referatuose ir bibliografiniuose duomenyse. Į paieškos eilutę galima įrašyti vieną ar kelis žodžius, sujungiant juos loginiais operatoriais, pvz.: *AND* (IR), *OR* (ARBA) arba ieškoti žodžių frazės. Atliekant paiešką, galima naudoti didžiosioms-mažosioms raidėms jautrų režimą. Šios galimybės pasirenkamos pele spragtelėjus reikiamą užrašą po paieškos eilute:

Connected with AND – reikšminiai žodžiai bus jungiami loginiu operatoriumi IR;

Connected with OR – reikšminiai žodžiai bus jungiami loginiu operatoriumi ARBA;

As phrase – reikšminiai žodžiai bus ieškomi kaip tiksli frazė;

Case-sensitive – didžiosioms-mažosioms raidėms jautrus režimas.

3.3. pav.

LINK Search
paprasta
paieška.
Pavydyje
pažymėta, kad
reikšminius
žodžius reikia
jungti loginiu
operatoriumi IR

LINK Easy Search

Search in abstracts and bibliographic data

connected with AND (selected) connected with OR as phrase

case-sensitive

start search

clear form

LINK Expert Search

Structured search in bibliographic fields and unstructured search in full articles using Boolean operators

LINK Site Search

Search all information and service material (or defined sections, e.g.: journals descriptions, FAQs, News)

LINKS-BIOSYSTEM Search

Search for LinkBiosystem only

3.4. Ekspertinė paieška

Ekspertinė paieška *LINK Expert Search* atlieka struktūrizuotą paiešką bibliografinės informacijos laukuose arba nestruktūrizuotą paiešką visateksčiuose dokumentuose, taip pat paiešką pagal skaitmeninio objekto identifikatorių *DOI* (nuo angl. *Digital Object Identifier*). Ekspertinė paieška skirta paieškos patirtį turintiems vartotojams.

3.5. Bibliografinė paieška (*LINK Bibliographic Search*)

Bibliografinė paieška labiausiai tinka ieškant informacijos specifiniuose laukuose, pvz. ieškant straipsnio pagal žinomą autorių arba atliekant paiešką konkrečiame žurnale. Atliekant paiešką, paieškos žodį (-ius) reikia įrašyti

Autorius arba bendraautorius

Atliekant bibliografinę paiešką pagal autorių, parašiusį straipsnį bendraautorystėje su kitais (ypatingai jeigu autorių skaičius didelis), geriau ieškoti visatekstėje paieškoje. Taip yra todėl, kad straipsnio referate pateikiama tik pirmojo autoriaus pavardė. Visos straipsnio autorių pavardės pateiktos visateksčiame HTML arba PDF dokumente, todėl bendraautorius galima rasti tik atliekant visatekstę paiešką.

3.5. pav.

Ekspertinę – bibliografinę paiešką *LINK Expert Search* galima riboti įvairiais kriterijais

The screenshot shows the search filters section of the LINK Expert Search interface. It includes four main categories, each with a 'help' icon and a title:

- Published:** Contains 'Since' and 'Before' dropdown menus, each with 'Month' and 'Year' options.
- Classification (PACS):** A text input field with the example '(e.g. 79.20.Ds; 68.10.Jy; 68.35.Rh)'.
- Libraries:** A grid of checkboxes for various scientific fields:
 - ☒ All libraries
 - ☐ Economics
 - ☐ Geosciences
 - ☐ Mathematics
 - ☐ Chemical Sciences
 - ☐ Engineering
 - ☐ Law
 - ☐ Medicine
 - ☐ Computer Sciences
 - ☐ Environmental Sciences
 - ☐ Life Sciences
 - ☐ Physics and Astronomy
- Languages:** Checkboxes for English, German, French, and Italian.

Bibliografinę paiešką ir paiešką visateksčiuose dokumentuose galima apriboti pagal leidimo metus, mokslo sritį, klasifikaciją ar kalbą (3.5. pav.).

Publikavimo data

Paiešką tikslinti galima pagal publikavimo datą, užpildant mėnesio ir metų laukus. Publikavimo datos sritis po žodžio *Since* naudojama ieškant dokumentų, kurie publikuoti vėliau nurodytos datos. Publikavimo datos sritis po žodžio *Before* naudojama ieškant dokumentų publikuotų iki nurodytos datos. Būtina pažymėti, kad kai kurioms publikacijoms priskirta data gali atitikti ne tikrą publikavimo datą (ypatingai senesnėms publikacijoms), bet datą, kada straipsnis tapo prieinamas internete.

Klasifikacija

Kai kurie žurnalai naudoja turinio klasifikavimo sistemas. Paieška įvertina fizikos žurnalų skirstymą pagal Fizikos ir astronomijos klasifikacijos schemą *PACS*, kurią parengė ir publikavo Amerikos fizikos institutas (AIP). Ją galima rasti internete: <http://www.aip.org/pubservs/pacs.ht ml>.

Biblioteka

Pasirinkus konkrečią virtualią biblioteką, paieška atliekama tik tos mokslo srities žurnaluose.

Kalba

Paiešką galima apriboti ir pagal kalbą. Dokumentų galima ieškoti bet kuria kalba (tai yra numatytas nustatymas) arba nurodant konkrečią kalbą (pvz. *german*). Tuomet gausite dokumentus tik pasirinkta kalba (pvz., šiuo atveju vokiečių kalba).

3.6. Komandinė paieška (*LINK Command Line Search*)

Komandinė paieška gali būti naudojama tiek bibliografinėje, tiek visatekstėje paieškoje. Ši paieškos forma skirta asmenims, labai gerai susipažinusiems su paieškos galimybėmis ir mokantiems užklausa užrašyti jungiant reikšminius žodžius loginiais operatoriais. Pavyzdžiui:

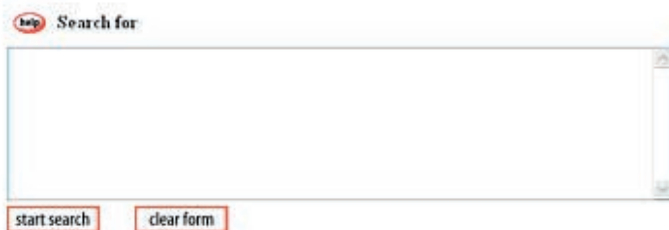
(“Fermi”)AND(“Dirac”)OR(“Fermi-Dirac”)

Atkreipkite dėmesį į tai, kad reikšminiai žodžiai rašomi kabutėse ir skliausteliuose, o tarp reikšminių žodžių ir loginių operatorių tarpelių rašyti nereikia. Loginiai operatoriai rašomi didžiosiomis raidėmis.

Komandų seką taip pat galima parengti iš pradžių naudojant bibliografinę ar visatekstę paiešką, vėliau nuspausti nuorodą *Command Line Search*. Pvz., pirmame lauke įrašykite žodį „*academic*“, antrame lauke „*library*“, trečiame lauke „*academic library*“. Pirmuosius du laukus sujunkite jungtuku *AND*, antrąjį ir trečiąjį – jungtuku *OR*. Tuomet komandų paieškos laukas ir paieškos frazė atrodys taip:

(“academic”)AND(“library”)OR(“academic library”)

LINK Command Line Search

3.6. pav.

LINK
komandinės
paieškos
užklauso
įrašymo sritis

3.7. Paieškos klausimo formulavimas

Formuluojant paieškos klausimą reikšminiai žodžiai vienas nuo kito turi būti atskirti tarpais (išskyrus komandinę paiešką). Paieškos sistema leidžia pasirinkti didžiųjų-mažųjų raidžių režimą.

Jeigu pasirinksite didžiosioms-mažosioms raidėms jautrų režimą, tai įrašius reikšminį žodį didžiosiomis raidėmis (pvz., *SCIENCE*), gautuose rezultatuose bus pateikti tik tie dokumentai, kuriuose yra žodis, parašytas didžiosiomis raidėmis (*SCIENCE*), o žodžiai mažosiomis raidėmis (pvz., *Science, science*) į užklausos rezultatų sąrašą nepateks.

Pasirinkus didžiosioms-mažosioms raidėms nejautrų režimą, įrašius reikšminį žodį didžiosiomis raidėmis (pvz. *SCIENCE*), gautuose rezultatuose bus pateikti dokumentai, kurie turi žodžius parašytus tiek didžiosiomis raidėmis (*SCIENCE*), tiek mažosiomis raidėmis (*Science, science*).

Jeigu paieškos rezultatuose norite gauti dokumentus su žodžiais, turinčiais tą patį kamieną, bet skirtingas priesagas ar galūnes, galite naudoti simbolius „*“ arba „?“.

„*“ žymi vieną ar keletą praleistų simbolių.

„?“ skirtas išreikšti tik vienam praleistam simboliui.

Pvz., jeigu užklausoje bus žodis „*socia**“, tai paieškos rezultatuose bus pateikti visi dokumentai, turintys žodžius „*social*“, „*socialism*“, „*socialization*“, „*socialize*“ ir kt. Jeigu užklausoje bus pateiktas žodis „*socia?*“, tuomet užklausos rezultatuose bus dokumentai turintys žodį „*social*“.

Jeigu norite gauti dokumentus, turinčius įvairius tos pačios šaknies žodžius, galite naudoti tiek specialius simbolius „*“ arba „?“, tiek užklausos lauke surašyti visus pageidaujamus žodžius, atskirtus loginiu operatoriumi *OR*. Pvz., jeigu pageidaujamuose rezultatuose norite matyti dokumentus su žodžiais „*social*“, „*socialism*“, „*socialization*“, „*socialize*“, paieškos klausimą galite formuluoti „*social**“ arba žodžius „*social*“, „*socialism*“, „*socialization*“, „*socialize*“ sujungti operatoriumi *OR*.

Specialiuosius simbolius (pvz. vokiečių kalbos umliautą) skirtingi sistemos formatai (SGML, HTML, PDF) skirtingai atkoduoja, todėl vietų jų reikėtų naudoti simbolius „*“ arba „?“. Jeigu formuluojant paieškos klausimą naudosite specialius simbolius (){}[]<>\, paieškos sistema juos ignoruos.

Ieškant įvairių cheminių ir matematinių formulių, reikėtų įvertinti tai, kad skirtingų formatų (HTML, PDF) jos yra skirtingai atkoduojamos. Ieškoti galima tik simbolių, išreiškiančių raides, todėl patartina ieškoti cheminių ir matematinių elementų pagal pavadinimus. Atliekant sudėtinių cheminių formulių paiešką HTML dokumentuose (turiniuose arba referatuose), patartina atskirus formulės komponentus atskirti tarpais arba ieškoti kaip frazės.

8 lentelė. Paieškos klausimo formulavimo ir gautų rezultatų pavyzdžiai

Paieškos žodis	Paieškos tipas	Rezultatuose randami žodžiai
SCIENCE	Paprasta arba visatekstė paieška, nejautri didžiosioms-mažosioms raidėms	SCIENCE, science, Science
SCIENCE	Paprasta arba visatekstė paieška, jautri didžiosioms-mažosioms raidėms	SCIENCE
Science	Paprasta arba visatekstė paieška, jautri didžiosioms-mažosioms raidėms	Science
Science	Paprasta arba visatekstė paieška, nejautri didžiosioms-mažosioms raidėms	SCIENCE, science
Scienc*	Paprasta arba visatekstė paieška, nejautri didžiosioms-mažosioms raidėms	Science, scientific, scientist,...
M*Iler	Paprasta, bibliografinė arba visatekstė paieška	Müller, Mueller
B?nard	Paprasta, bibliografinė arba visatekstė paieška	Bénard
h2o	Paprasta arba visatekstė paieška	H2O
h 2 o	Paprasta arba visatekstė paieška	H ₂ O

3.8. Rezultatų pateikimas ir spausdinimas

Atlikus paiešką, rezultatų sąrašą pateikiami bibliografiniai duomenys apie straipsnį bei nuorodos į straipsnio referatą ir visatekstį dokumentą HTML arba PDF formatu (3.7. pav.). Referatai yra prieinami visiems, o visateksčiai dokumentai tik registruotiems vartotojams (prenumeratoriams).

Norint grįžti iš referatų arba visateksčio dokumento tinklapio atgal į rezultatų sąrašą, reikia naudotis interneto naršyklės *Back* mygtuku.

3.7. pav.

Paieškos
rezultatų
pavyzdys

Visi paieškos reikšminiai žodžiai referatuose ir visateksčiuose dokumentuose yra išryškinti. Atveriant PDF dokumentą, jis automatiškai atsiveria *Acrobat Reader* programoje (jei ji yra įdiegta skaitytojo kompiuteryje). Straipsnio skaitymui yra naudojami *Acrobat Reader* programos mygtukai . Rastus straipsnius geriausiai skaityti naudojant ne žemesnę kaip *Acrobat Reader* 4 versiją, nes kai kurios komandos gali neveikti naudojant *Acrobat Reader* 3 versiją, be to joje reikšminiai žodžiai iš viso nėra išryškinti.

Rastus visateksčius dokumentus HTML formatu galima atsispausdinti naudojantis interneto naršyklės komandomis (*File -> Print*). Jeigu norite spausdinti PDF formato dokumentus, naudokite *Acrobat Reader* programoje įdiegtą spausdinimo funkciją, t.y. ženklelį .

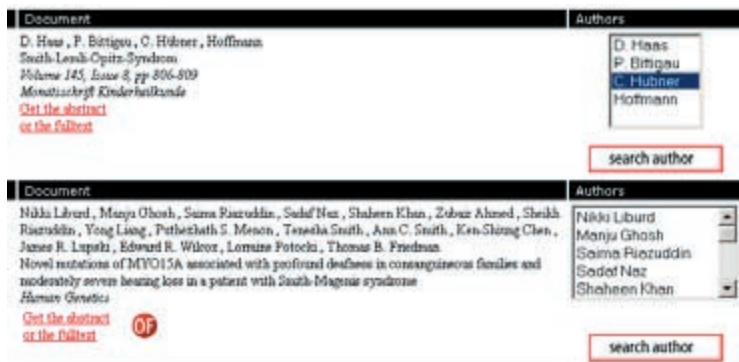
3.9. Paieškos rezultatų tikslinimas

Jeigu gauti paieškos rezultatai netenkina, paiešką galima atlikti iš naujo arba tikslinti prieš tai buvusią paiešką. Tikslinant paiešką į paieškos eilutę reikia įrašyti naujus reikšminius žodžius ir spausti mygtuką **refine search**. Tuomet prieš tai naudoti reikšminiai žodžiai ir naujai įrašyti žodžiai bus sujungti jungtuku „AND“. Paieškos rezultatuose bus pateikti straipsniai, kuriuose yra abiejose užklausoje naudoti reikšminiai žodžiai.

Ekspertinėje bibliografinėje paieškoje naudodami mygtuką **refine search**, sugrįšite į pirminę užklauso formą. Tuomet galima taisyti arba keisti pradinę užklausa.

Jeigu suradote jums reikalingo autoriaus straipsnį, kitus to paties autoriaus straipsnius galite rasti pažymėję reikiamą pavardę kairiojo pelės

klavišo paspaudimu ir paspaudę mygtuką **search author** (3.8. pav.). Tačiau ši paieška gali būti netiksli, kadangi to paties autoriaus pavardė skirtinguose straipsniuose gali būti parašyta skirtingai.

3.8. pav.

Kitų to paties autoriaus straipsnių paieška

3.10. Paieška *Springer LINK* svetainėje (*LINK Site Search*)

Ši paieška apima metainformacijos paiešką, t.y. ieško bet kokios bendrosios informacijos ir paslaugų *Springer LINK* svetainėje (išskyrus leidinių referatuose ar visateksčiuose dokumentuose).

LINK Site Search

help **start search** **clear form**

help ☒ connected with **AND** ☐ connected with **OR** ☐ as **phrase**

help ☐ case-sensitive

help Search in **LINK** information and service documents

☒ all documents

☐ selected areas only: ☐ publications description ☐ FAQs ☐ What's New ☐ www.g-o.de

3.9. pav.

Paieška *Springer LINK* svetainėje

Atliekant informacijos paiešką *Springer LINK* svetainėje, galima naudoti loginius operatorius *AND* ir *OR* arba ieškoti frazės, taip pat galima naudoti didžiosioms-mažosioms raidėms jautrų režimą. Paiešką galima apriboti ieškant informacijos publikacijų aprašymuose, dažniausiai ieškomų klausimų, naujienų puslapyje arba Vokietijos elektroniniame geomokslų žurnale (<http://www.g-o.de>).

Paieškos rezultatai pateikiami labai greitai, nepaisant to, kad *Springer LINK* svetainėje yra sukaupta daugiau kaip 125 000 dokumentų ir jų skaičius nuolat auga. Paieškos rezultatų sąrašė kiekvienam paieškos rezultatui pateikiama bibliografinė informacija bei ryšiai į visus laisvai prieinamus referatus. Vartotojui yra pasiūlomos labai lanksčios užklauskos tikslinimo galimybės susiaurinant arba praplečiant paiešką. Visateksčiai dokumentai pateikiami HTML arba PDF formatais.

3.11. Kryžminė paieška (*PubMed/Medline*)

Springer LINK galima atlikti kryžminę paiešką kituose tinklapiuose. Šiuo metu galima atlikti paiešką duomenų bazėje *PubMed/Medline*. Pasirinkus *CrossSearch*, gaunami rezultatai turi ryšius į tokią pačią paiešką *Medline/PubMed*.

3.12. *LINK Alert* paslauga

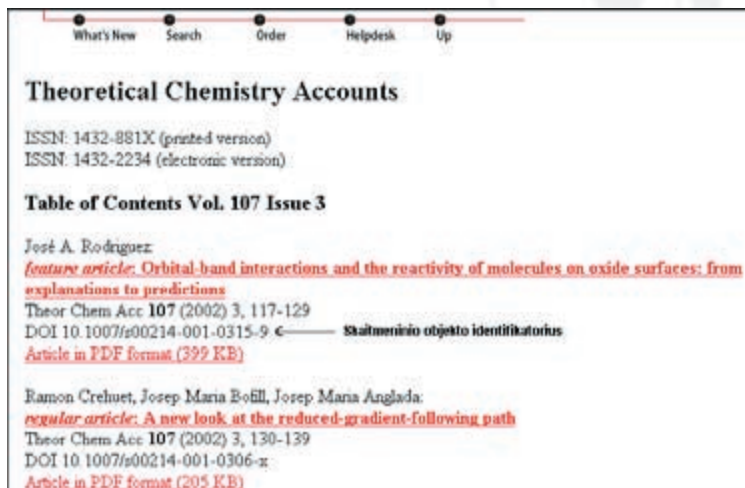
LINK Alert paslauga (<http://link.springer.de/alert/>) suteikia galimybę gauti naujausią informaciją apie bet kurį žurnalą: žurnalų turinius su nuorodomis į referatus, informaciją apie naujai išėjusį reikiamo žurnalo numerį. Registrutis prie šios paslaugos galima iš bet kurio žurnalo pagrindinio tinklapio. Be to, planuojama, kad mokslininkai galės bendrauti moderuojamuose forumuose su leidėjais bei straipsnių autoriais.

3.13. Skaitmeninio objekto identifikatoriai

Skaitmeninio objekto identifikatorius (*The Digital Object Identifier – DOI®*) – tai sistema, apibūdinanti bei sauganti intelektualinę nuosavybę elektroninėje erdvėje (3.10. pav.). 1997 m. sukurtas *DOI* numato struktūrą intelektualiniam turiniui valdyti, kuri nukreipia vartotojus iš turinio tiekėjo į automatiškai generuojamus atsakomybės duomenis visų tipų žiniasklaidoje. *DOI* naudojimas leidžia išsiaiškinti besikeičiančios informacijos pokyčių skiriamąją gebą ir užtikrinti, kad vartotojai visuomet būtų nukreipiami į teisingą informaciją. Tai palengvina intelektualinės nuosavybės tvarkymą elektroninėje erdvėje ir užtikrina automatines operacijas elektroninėje komercijoje.

DOI registruoja Tarptautinis *DOI* fondas (<http://www.doi.org/>), kuris yra ne pelno siekianti organizacija, kontroliuojanti šios sistemos plėtrą bei taisykles, išduodanti licencijas *DOI* registracijai bei technologijų tiekėjams naudoti bei kurti naujas technologijas bei paslaugas. *DOI* šiuo metu naudoja

ne tik pirmaujančių tarptautinių technologijų kompanijos, bet ir elektroninio turinio tiekėjai.

3.10. pav.

Skaitmeninio objekto identifikatorius žurnalo turinyje

DOI sudaro unikalus skaitmeninio objekto identifikacijos kodas. Jis gali būti suteikiamas bet kokio dydžio objektams: žurnalui, straipsniui, netgi specifiniam paragrafui ar vaizdui. *DOI* susideda iš dviejų dalių: priešdėlio, kuris suteikiamas leidėjui *DOI* agentūroje (pvz., 10.1007 suteiktas leidyklai *Springer-Verlag*) ir priesagos, kurią suteikia leidėjas. Visi priešdėliai prasideda 10, po to seka skaičius, kuris apibūdina leidėją. Leidėjas gali turėti atskirą priešdėlį kiekvienam leidiniui, bet gali naudoti ir tą patį priešdėlį visiems savo leidžiamiems leidiniams. Antrasis *DOI* elementas – priesaga – gali būti suteikti tam tikram bet kokio dydžio bei sandaros objektui (pvz., knygai, straipsniui, paragrafui, grafikui, albumui, dainai, melodijai) arba bet kokiam failo tipui (pvz., tekstui, garso įrašui, vaizdo įrašui, paveikslėliui ar programinei įrangai). Turinio tiekėjas (leidėjas) sprendžia, kokioms turinio dalims būtina suteikti atskirą priesagą.

DOI ir jį atitinkantis interneto adresas (*URL*) yra registruojami pagrindiniame *DOI* kataloge. Pagrindinės technologijos yra pagrįstos *Handle System*® (<http://www.handle.net/>) ir yra plėtojamos kompanijos *Corporation for National Research Initiatives* (<http://www.cnri.reston.va.us/>), kuri yra ne pelno siekianti organizacija ir yra finansuojama iš privačių bei vyriausybinų fondų. *DOI* naudoja atvirą standartą su standartine sintakse ANSI/NISO Z39.84.

DOI paskitis yra užtikrinti skiriamosios gebos sistemos funkcionavimą. Kadangi elektroninės informacijos turinys gali keisti nuosavybės teisės savininką arba savo vietą pasauliniuose kompiuterių tinkluose, *DOI* naudoja centrinį katalogą. Kai vartotojas spragteli pele *DOI* nuorodą, žinutė siunčiama į centrinį katalogą, kuriame randamas ši *DOI* atitinkantis interneto adresas. Jis siunčiamas vartotojui, taip nukreipiant jį šiuo interneto adresu. Kadangi vartotojas nemato siunčiamų pranešimų kelio, o tik ieškoma turinį arba informaciją kaip jį pasiekti, jam sunku įsivaizduoti *DOI* veikimo principus. Jei objektas (turinys, informacija) internete keičia savo buvimo vietą arba yra perduodamas kitai kompanijai, vartotojas bus nukreiptas į naują ieškomo objekto vietą internete.

Už katalogo atnaujinimą atsakingas leidėjas; pakitus registruoto objekto vietai kompiuterių tinkluose, jis patinkslina informaciją kataloge. *DOI* įpareigoja pateikti bent minimalius turinį nusakančius struktūrinius metaduomenis, užtikrinančius, kad identifikuotas įrašas bus atrastas. Tolesni struktūriniai metaduomenys apie įrašą priklauso nuo vartotojo aplinkos; jie gali būti vieši arba ne, tačiau pateikiami tokia forma, kuri tinka įvairioms sistemoms ir įvairių visuomenės informavimo priemonių rūšims. Šie metaduomenys gali būti išplatinti keliose duomenų bazėse ir gali atspindėti turinio esmę arba informaciją, kur ir kaip reikia ją rasti. Tokiu būdu sukuriama sąlygos didžiulėms duomenų bazėms valdyti.

Daugiau informacijos apie skaitmeninio objekto identifikavimą rasite šioje knygoje:

DOI Handbook: http://www.doi.org/handbook_2000/

DOI Handbook Table of Contents: http://www.doi.org/handbook_2000/toc.html